



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

SANTA LLUCIA, ADVOCADA DELS CEGOS



—¿Ahont van tots aquestos?

—A ferse benehir per la santa, que ben bé ho necessitan



Las faldillas y las sotanas están ballant aquests días una dansa molt especial, dat que moventse al só de la mateixa música, resulta pera las faldillas dansa de pietat contaminada, y pera las sotanas dansa del ventre.

Las nostras donas (si no totas, en bona part) son aixís: el seu cor té dugas estancias, l' una dedicada al marit y á la familia; l' altra al capellá ó al frare. La del marit, plena de un ambient de rutina casolana, es la més vulgar, la més adotzenada. En cambi l' altra, la del frare ó l' capellá, saturada de una atmosfera de romanticisme espiritual está realçada ab els grats sacrificis de l' obediencia cega, en aras de las promesas delicias de la gloria eterna.

No hi ha més cera que la que crema: al marit se l' pot contradir, se l' pot desobehir, fins se l' pot enganyar ab més ó menos dissimulo: pero al clergue ¡qué es cas!... Cor que vols, cor que desitjas.

Vagin á saber perquè la dona espanyola ha de ser tan crédula, tan fanática y tan arrimada á las cosas y sobre tot als homes de la Iglesia.

¡Ah si sapigués el concepte denigrant que d' ella tingueren alguns sants varons y arribés á repassar la lletania de insults y impropis qu' estamparen en molts dels seus escrits, que passen encare avuy casi com article de fé! Estich segur que 's tornaría roja, fins al blanch dels ulls, de vergonya, de despit y de indignació, comprenent la falsia de certs afalachs sense altre fi ni objecte que la més traidora y desatentada de las explotacions.

Ja tenen bona sort els explotadors de la dona de la innata bona fé de aquesta y de una ignorancia supina que aquells cuydan prou de perpetuar. ¡Desventuradas fillas d' Eva! ¿Qué tenen que veure, en punt á gravetat, las conseqüencias del pecat original, ab las que dimanan de aqueixa vostra sumissió de mansas ovelles, als pastors y rabadans de las católicas remadas?...

*
* *

En altres païssos més ilustrats no passa lo que á Espanya. La dona en ells es agent poderós de progrés y emancipació; aquí es mercenaria del retrocés, destorp etern oposat á tot impuls d' avens y llibertat. En altres païssos la dona reclama el reconeixement de la seva personalitat, exigint que li siguin concedits els mateixos drets polítichs y civils que 'ls homes han vingut disfrutant exclusivament; aquí no se 'n cuyda poch ni molt de aquesta reforma dignificadora: no li fa res veure's privada del vot, veure's despossehida del carácter d' electora y elegible, mentres li sigui permés en determinadas circumstancias exercir la seva influencia política, y sempre en un determinat sentit.

¡Bé se 'n cometen de iniquitats á Espanya! Donchs may la dona s' alsa indignada pera combátrelas ab tota la seva energia femenina. Parlo de la dona que disfruta de una posició elevada. Indiferent va mostrar-se durant el período de las guerras colonials que tants y tants fills varen arrancar á las llars proletarias. Indiferent segueix mostrantse avuy davant de una política extenuadora de la riquesa, del benestar y del treball; de una política que deixa á tantas casas sense pá y á tants brassos sense exercici; de una política, en fi, que ompla de morts els cementiris y de desesperats els barcos dedicats á acumular en sas bodegas la sanch y las pelleringas de l' emigració. Enfront de aquests espectacles horripilants las

bonas senyoras permaneixen impávidas, tranquilas, apáticas, imperturbables.

Pero, en cambi, 's presenta un projecte de Lley que remotament amenassa la llibertat abusiva que han vingut conquistant fins fora de la esfera legal las congregacions religioses, y basta una petita excitació del clero pera tréurelas de pollaguera, crisparse'ls els nervis y alzar resoltament una creuhada ruidosa, aixordadora.

Las gatetas moixas ensenyan las unglas afiladas, y ja desde l' primer moment no hi ha medi que no posin en joch, ni recurs que no utilisin al servey y en profit de la caterva clerical que las té sugestionadas y que ab tanta facilitat las alborota.

Pero, senyoras, ¿no saben que la seva conducta en aquest punt arriba á ser sospitosa? ¿No reparan en que fins fa concebir tota mena de mals pensaments? ¿Per qué las necessitan vostés, donas de familia, las corporacions religioses que son de la familia la negació més flagrant? Y sobre tot las congregacions d' homes que han fet vot de castedat, ¿quinas ventatjas morals ni materials els hi reportan á vostés, benvolgudas senyoras, si es que aspiran al cumpliment del precepte *crescite et multiplicamini*, imposat per la lley de Deu, y á la finalitat social marcada, de perfecte acort ab la Naturalesa, per la lley humana?

¿Será tal vegada que lo prohibít, lo vedat, es encare avuy per certas fillas d' Eva lo que té atractius més incitants?... Ah! Renunció á enfondir en aquest aspecte de la qüestió, temerós d' ofendre á las bellas pecadoras, que fins en els seus extravíos no poden deixarnos de ser altament simpáticas.

*
* *

Pero, si la lógica y el bon sentit de la realitat imperés en l' element femení, ningú tant com la dona deuria ser enemich implacable de las congregacions religioses. Bastaría per' afermar aqueixa enemistat l' examen atent dels fruyts que produheixen. Las que 's dedican á la ensenyansa no ensenyan més que á coartar las voladas del esperit y á deprimir els impulsos de la voluntat. Dels colegis religiosos dedicats á la ensenyansa de la joventut masculina regularment no 'n surten més que neulas y hipocritons propensos á transformarse en desenfrenats llibertins. No tenen gust per las fruicions del art, ni pels atreviments de la ciencia, y la sensualitat sol reduhirlos al més ignominiós dels esclavatjes. ¡Bonas alhajas pera constituhir una familia!... Bé es veritat que 'ls hi corresponen dignament la major part de las senyoretas educadas en els colegis religiosos, que acostuman á sortirne sense noció exacta del món, ni de la vida, incapassas de adornar una casa ab els atractius de una expansió franca y sanitosa.

Pero lo més terrible encare es la situació desesperada á que 'ls convents reduheixen á una multitud de treballadoras que avants se guanyavan pensament el pá ab l' exercici de certas modestas industrias de carácter doméstich. Es incontable el número de las infelissas que n' han sortit perjudicadas, en la impossibilitat de sostenir la competencia ab las monjas, que sobre la circumstancia de viure en comunitat, lo que 'ls hi permet una existencia més barata, no tenen cap empaig en explotar despiadadament el treball servil de las sevas assiladas. Aixís es com exerceixen la caritat: tancant á un sens fi de honradas treballadoras dintre de aquell pahorós dilema: «ó la miseria, ó la prostitució.»

Aquests días, algunas senyoras mal aconselladas, ab el víu desitj de complaure al clero, 's llensaren á recullir firmas contra la projectada Lley de Associacions. Una d' ellas acudí al obrador de la seva mo-

dista, y aquesta davant del temor de perdre una client, la complasqué en tot y per tot: firmá ella y feu firmar una per una á totes las sevas treballadoras.

Una verdadera ignominia. Perque tal com van las cosas prompte no hi haurá á Barcelona tallers de modistas: las monjas s' encarregarán de aquest ram, tal com s' han encarregat de tants y tants altres... y llavoras á las oficialas y aprenentas, que per no disgustar á la seva mestressa firmaren el mensatge, no 'ls quedarà més recurs, si no volen morir-se de fam, que fer-se monjas... ó prostitutas.

Bé es veritat que, obtant per lo darrer, si algún día's cansan de la mala vida, no 'ls hi faltará un convent (la religió pensa en tot) que 'ls hi obrirá las sevas portas per... acabarlas d' explotar

* * *

¡Oh devotas damas católicas, que ab tant entusiasme secundeu la campanya clerical! ¿Tan gran es la vostra preocupació que 'us porta fins á olvidar la santa defensa del vostre sexe?

En aquest cas, permeteu que 'us ho digui: Sou de pitjor condició que 'ls irracionals.

P. DEL O.

Del día

A MADRIT

L' ESQUIROL SANLLEHY

Surto de casa, y apenas he donat vinticinch passos, — ¡adiós!—te 'm trobo plantat al meu davant al amich Bosch.

—Oy, que vens bé—'m diu: —Acompányam.

—¿Qué 't succeheix?

—Haig de buscar un número.

—¿El número d' una casa?

—Res de casas. Un número secret, enigmátich, misteriós...

—¡Ja!... Una endavinalla, un problema, un trenca-closcas...

En Bosch me mira ab ayre de llástima.

—¡Per trenca-closcas estich!... Vina, vina ab mí y ho sabrás.

—Pero...

—Déixat d' observacions y segueixme.

¿Quín recurs me queda, davant d' una actitud tan resoltament imperativa?...

Recorrem tres ó quatre carrers, y de prompte en Bosch s' atura.

—Veyám, potser aquí...

Y entrém en una administració de loterías.

—¿Tindría per casualitat el número mil?

—¿Del sorteig de Nadal?—pregunta l' administrador ab certa negligencia.

—¡Naturalment!—respón en Bosch mitj indignat, no comprenent que ningú pugui interessarse per cap altre sorteig que no sigui el dels sis milions.

—El mil no 'l tinch; pero puch donarli el mil doscents set, el mil vuytcents onze, el mil noucents quaranta quatre...

—Ha de ser el mil, precisament el mil pelat...!

—Donchs... haurá de buscarlo en un altre puesto.—

Sense ni sisquera dignarse saludar al expendedor, en Bosch m' agafa pel bras y 'm treu al carrer.

—¡Qué beneyt es aquest home!—'m diu tornantse á posar á caminar.—¡Ves jo qué n' haig de fer del mil vuytcents, ni del mil noucents, ni de tots aquests imbécils números!... ¡El mil, el mil rodó es el que necessitol!...

—Ja es un número bonich—faig jo, completament á las palpentas y no sabent qué respóndreli.

—¿Bonich dius?... ¡Més que bonich!... ¡Es un número sagrat, estupendo, providencial!...

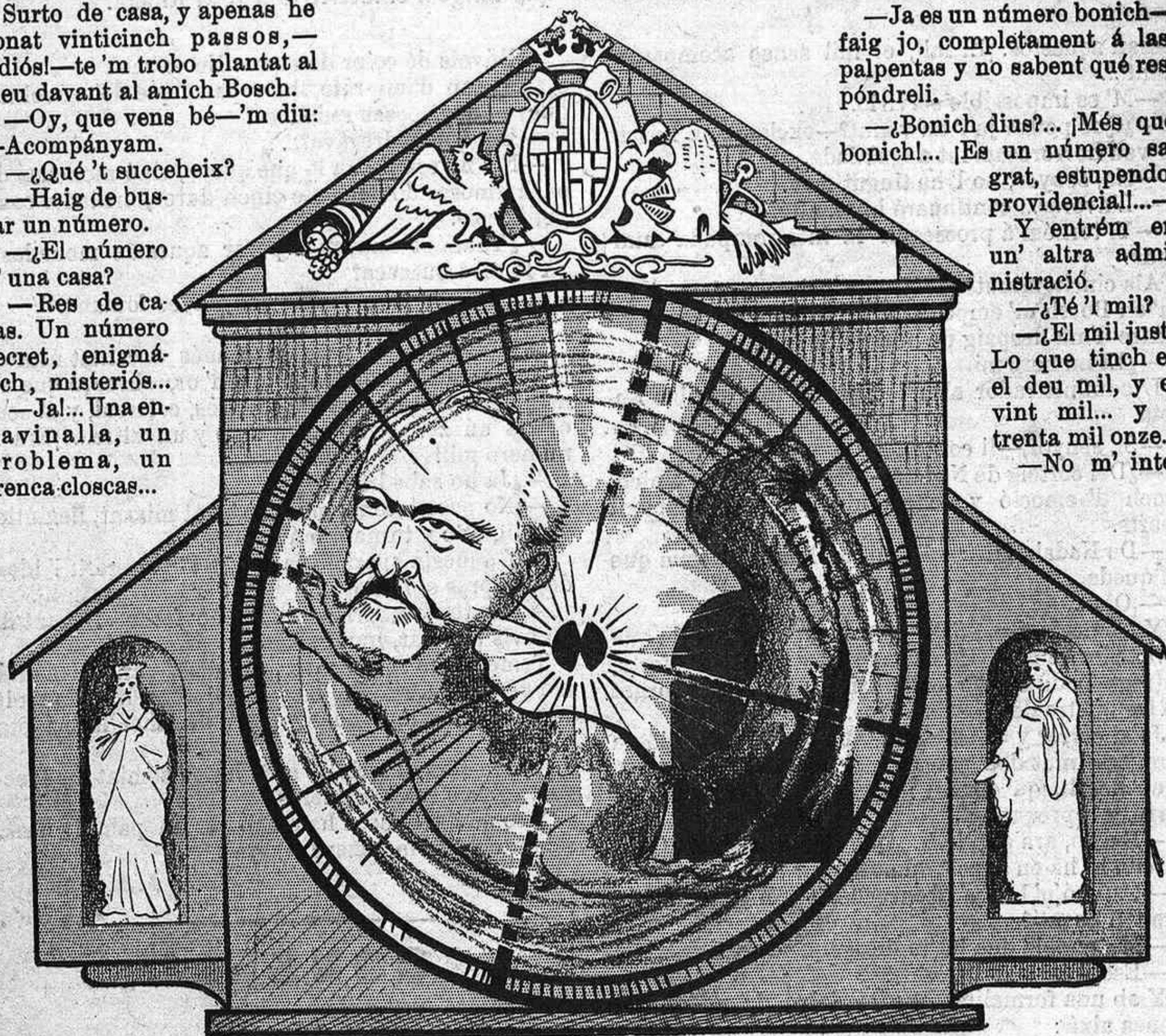
Y entrém en un' altra administració.

—¿Té 'l mil?

—¿El mil just?

Lo que tinch es el deu mil, y el vint mil... y 'l trenta mil onze...

—No m' inte-



«Tantas idas y venidas,
tantas vueltas y revueltas,

quiero, Mingo, que me diga,
¿son de alguna utilidad?»

PRESÓ CELULAR DE BARCELONA



Trinxerayres-alumnes de la Escola elemental que dirigeix el mestre don Joan Ribera.

ressan aquestos. ¡El mil, el mil sense acompanyament!...

—M' es impossible servirlo.

—¿Que potser ja l' ha venut?—exclama en Bosch, ab veu horrorosament angustiada.

—No, senyor; no l' he tingut may.

—Llavoras... continuaré buscantlo.—

—Y torném á prosseguir la interrompuda caminada.

Als cinch minuts de trotar pel empedrat, sento qu' en Bosch m' empeny, y 'm trobo altra vegada á dintre d' un despaig de bitllets de la rifa.

—¿El número mil?

L' administrador alsa 'l cap y ab una amable rialleta.

—Si, senyor,—li contesta.

—¿Del sorteig de Nadal?—pregunta el meu amich, groch d' emoció y ab els ulls desmesuradament oberts.

—De Nadal. Miri: es l' últim, l' únich dècim que 'm queda...

—¡Oh!...

Y tremolós, frenétich, com si tingués por de que 'l venedor cambiés de pensament y retirés l' oferta, entrega 'ls diners y recull el tros de paper adornat ab las quatre desitjadas xifras.

Ja al carrer y considerant que la meva missió de comparsa mut deu estar terminada, paro els peus á n' en Bosch, qu' encare no ha acabat las ganas de corre, y li pregunto:

—Bueno, ara explica't. ¿Qué significa aixó? ¿Quín enredo hi ha en aquest número mil?

—Cap no n' hi ha d' enredo... Al contrari... ¿Vols que t' ho conti?

—Me sembla que bé 'm deus aquesta satisfacció...

—Escolta.

Y ab una formalitat que 'm deixa de pedra, comensa aixís:

—La nit passada he somiat. M' ha aparegut un núvol negre, molt negre, que poch á poch ha anat baixant de tó, fins á tornarse rosa...

—Núvols de color de rosa... No va mal.

—Al cap d' un rato, he reparat que del núvol ne queyan unas cosas redonas...

—Era que pedregava?...

—No; no era pedra lo que queya, sinó monedas d' or, hermosas dobles de cinch duros, brillants com petits sols.

—¿Y ahont anavan á parar aquestas monedas? ¿A la teva butxaca?

—En lloch. A mida que queyan, se fonían...

—¡Malol!...

—Pero vet' aquí que, quan més encantat estava jo contemplant aquella pluja d' or, observo que al mitj del núvol hi surt un hú, gros, colossal, y al seu costat un zero, y un altre zero y un altre... ¡Era 'l número mill!

—¿Ja ho sabs bé?...

—¡No poca estona me l' he estat mirant, llegintlo y relligintlo y tornantlo á llegir!...

—Y aquesta aparició es lo que t' ha Segerit l' idea de comprar el bitllet?...

—Ben tonto hauría sigut de no ferho. Davant d' un avís tan clar, ¿quí vacila?—

Tement que si la conversa s' allarga una mica més me plantaré á riure á las sevas barbas, li dono molt seriament l' enhorabona y me 'n desempallego á tota pressa.

¡Pobre Bosch!... Ell se creu haver somiat un 1, seguit de tres colossals zeros.

Y lo que realment ha somiat es un pam de nas... seguit de tres inmensas truytas.

A. MARCH

CONSELL

Mira, nena, tú ets molt jova y no sabs lo qu' es el mon, jo, en cambi, tinch ja molts días y, creume, no ho sé tampoch.

Jo 'm penso qu' es una bola
que roda sense parar,
y que nosaltres sobre ella
á la forsa hem de rodar;
y que 'l temps la terra 'ns mina;
y que quan ens n' adoném
ens tambalejan las camas
y no tenim temps de res.

Y vé la cosa depressa
com un tancar y obrir d' ulls.
Per 'xó vinch y t' aconsello:
Fes lo que 't vingui de gust.

¿Tens ganas de resar? Resa.
¿Tens ganas de riure? Riu.
Balla, si 'l ballar t' agrada,
ó plora si 'l cor t' ho diu.

Y si un jorn un' hora bona
vé y 't brinda algún plaher,
no l' esquivis, que á vegadas
no acostuma á tornar més.

Y si 't brinda l' amor festas
fes festas fins ab l' amor.

Gósala la Primavera,
¡que prou vindrá la Tardor!

Y si 't diuhen que aixís fentho,
vella haurás d' aná á captar;
digas:—Com que si no ho feya
també hi hauría d' anar...

PERET DEL CAFÉ

PRESÓ CELULAR DE BARCELONA



La biblioteca.

EL FILL DE SON PARE

(Diálech entre 'l Sr. Guíérrez Domínguez y el Sr. Gutiérrez Fernández. El primer—qu' es el vell—sentat en un silló; el segon—el jove—passejantse per la estancia.)

—Ja veus, fill meu, com has arribat á treure fabas d' olla. Ja tens el títul, ja tens la clau que ha d' obrirte totas las portas. Has fet una carrera brillant...

—Bona part te 'n dech á tú, papá.

—També m' ho figuro. No es en vá qu' ets fill del teu pare; y bé sabs tú que 'ls fills de catedrátich no recullen may cap carabassa.

—He pogut comprobarho.

—Es natural. Els catedrátichs encare que tinguém diferenta manera de pensar en las qüestions políticas, religiosas ó científicas, tenim la nostra solidaritat. Avuy pera tú, demá pera mí; favor ab favor se paga. No es pas regular que deshonrem la nostra toga suspenentnos mútuament la nissaga. Aixís, donchs, ja tens el camp obert. Explota la vinya que 'l mon te brinda, que d' ara en avant no ha de faltarte tampoch la protectora sombra de ton pare. Ja ets home...

—Pero petit.

—Ja sabs que als pots petits hi ha la bona confitura. En pots petits s' hi guardan els medicaments més actíus, els alcaloides: sigas tú l' alcaloide de l' ambició. No t' afronti el ser petit. El mon avuy está subjecte á lo petit, impera la doctrina microbiana: sigas tú 'l microbi de la astucia.

—Jo no tinch prou mérits. Ja sabs que 'ls filosophs diuhen que cadascú es fill de sas obras.

—Déixat de filosofías. Tú ets fill meu y ab aixó 't basta y 't sobra.

—Bé, pero tú no contas que ara surto ja de la esfera d' acció del teu poder. Ja no es á las aulas ahont dech corre; ja no son els mestres els que han d' enlayrarme.

—¡Tonto! ¿Per ventura dormo jo á la palla? ¿Creus qu' en política soch un mito? La política es en aquesta terra un' arma molt poderosa. També soch polítich quan convé.

—Es veritat. Pero no ets un polítich militant. No 't mous, ni 't menas, ni bulls, ni predicas, ni discuteixes, ni alborotas.

—Pero traballo á la quieta. Tú sabs quant fácil li es al polítich repartir la sopa boba entre 'ls seus. Els Barzanallanas, els Silvelas, els Pidals, els Sagastas, y altres y altres usufructuaren en els seus bons temps las grans talladas y las ricas brevas; avuy mateix, la premsa 's lamenta del asquerós nepotisme que arreu s' observa. El

qui pot afavorir als seus no 's para en barras: germans, cusins, cunyats, gendres, nebots, pera cada un d' ells té una menjadora oberta. Aixó passa.

—Sí, pero tú...

—Jo predicaré contra el favoritisme, el caciquisme, el nepotisme. Me revolta el pahidor el veure corre tota una familia ab els seus allegats anant al assalt de la sopera ó á la conquista del sigró.

—¿Y donchs?

—Que lo que no faría may per tots els meus parents plegats, ho faré per tú sol. Protegir ai fill es sempre disculpable. Ja ho diuhen: un pare es per cent fills... etc.

—Es probable que 't critiquin.

—¿A mí? ¿No veus en Giménez que perque es ministre entatxona al fill per tot arreu? ¿No 't fixas en que en Benítez pe 'l mer fet de ser senador arrambla ab totas las plassas que pot? ¿No has notat que en Pérez, el concien-sut Pérez, valentse de que es Catedrátich comensa ja á parar la taula pe 'l seu noy? Y jo que 'm considero que valch més qu' ells y que tinch més lletra menuda haig d' espinyarme'ls? ¡Cá!

—Mentres no fem salat y 'ns quedém nosaltres á las capsas.

—Las veig venir de lluny, fill meu. Quan ells hi van, jo ja 'n torno. ¿Duptas? Te 'n donaré probas. Aquí 'n tens una. (Li allarga un paper.)

—¿Qué es?

—Un nomenclament de *Inspector de balnearis*. Podrás passar els estius ab comoditat y ademés el momi dels banyistas,

—Bon destino m' has buscat. Mil mercés.

—Té (allargantli un altre plech.) Vet'aquí una credencial de *Facultatiu criminólech*.

—Aquesta sí que 'm pot donar honra y profit.

—Segons com; si fás com els altres te reportará mes profit que honra. Ara si vols obtenir mes honra que profit accepta aixó. (Donantli un document.)

—¿Qué?

—La Direcció de la Casa de covadoras infantils.

—Papá, estich admirat.

—Y avans de tres días, tindrás en poder teu el nomenclament de *Delegat sanitari* d' un districte d' aquesta vila.

—¡Oh!... massa... massa pera mí sol.

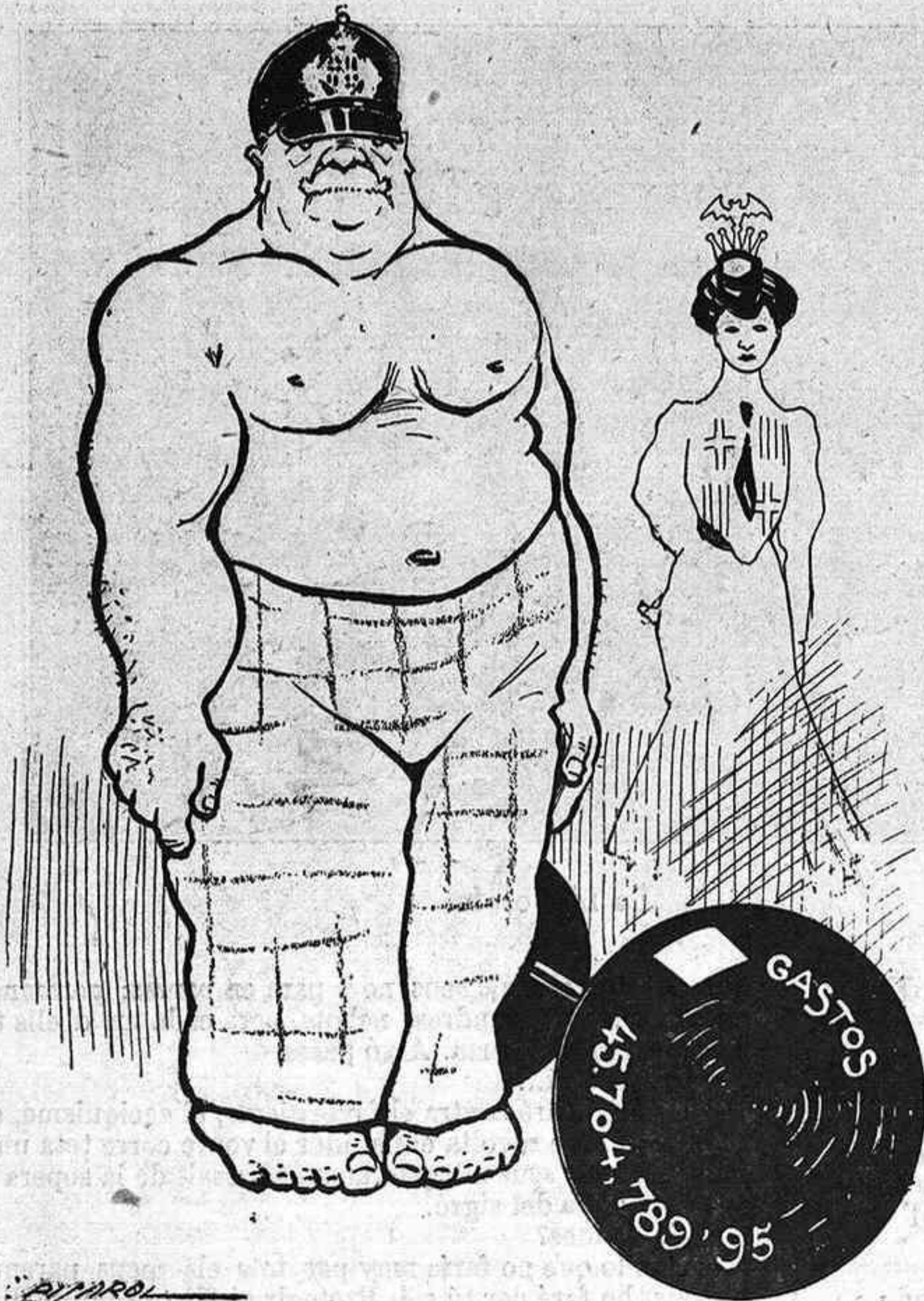
—Y 'l Governador m' ha promés pera la senmana que vé ferte *Revisor facultatiu d' Higiene*.

—¿Qué 'ns dius?

—Sí; y avans de finir el mes serás *Jefe de clínica del Hospital hispano-americá*, y si tinch vida y salut...

—¡Prou... prou!

LA CARGA DELS PRESSUPOSTOS



—Si vols viure bé, mentres te ploguin beneficis no digas may ¡prou! ¡Desgraciat del qui estronca la font de la sort mentres vá rajant! Ara es la teva: aprofitat.

—Jo sí que puch ben dir que tinch el pare arcalde.

—Noy, la terra es patrimoni dels bar-ruts. T'hi omplert las butxacas de nombraments; las bessas no poden faltarte... Espavilat.

(Pare y fill s' abressan entussiasmats.)

KIKU KAMAMILLA

LLIBRES

DICCIONARIO UNIVERSAL.—Ab aquest títul ha comensat á publicar la acreditada casa Seguí una *Enciclopedia Ilustrada*, que ó molt ens equivoquem ó está cridada á obtenir éxit extraordinari, tant per la esplendides de la seva presentació, en realitat insuperable, com per las condicions económicas en que 's posa al alcans del públich.

Res s' ha escatimat pera que la obra, sense deixar de ser monumental, reuneixi totas aquellas circunstancias de fácil maneig y cómoda consulta que son el principal atractiu de las Enciclopedias.

Detalladíssims mapas, planos, quadros gráfichs en colors, retratos, vistas, trajos, joyas, armas... Tot está en sas planas exacte y conciensudament reproduhit y classificat, donant al lector una idea precisa del objecte, del personatge ó del assumpto que desitja conéixer. Baix aquest punt de vista, la riquesa de la *Enciclopedia Seguí* excedeix á tota ponderació y deixa molt enrera á las millors fins avuy publicadas.

En quant al Diccionari propiament dit, á jutjar pels plechs qu' hem tingut ocasió de veure, res absolutament deixa que desitjar. Cada paraula, apart de la seva etimología, va acompanyada de la equivalencia

—¡Pobra Barcelonal... Com mes va, mes grossa li volen fer dur.

LA GRAN PENSADA DEL AJUNTAMENT



—Senyor pintor, ¿sabría dirme ahónt cau el carrer de las Moscas?
—¿Moscas?... Al hivern crech que las suprimeixen.

RECULLINT FIRMAS CONTRA LA LLEY D' ASSOCIACIONS



—Veyám, veyám... ¿tindrán la bondat de firmar, aquestas senyoretas?

—Si no sabém escriure...

—¡Oh! Tant se val. Tampoch ne sabém nosaltras, y á pesar de tot, hem firmat set ó vuyt vegadas.

en diversos idiomas, de manera que 'l lector, á més del *Enciclopèdich*, tindrà al mateix temps tres diccionaris en anglés, en francés y en italiá.

L'aparició, donchs, del *Diccionario Uníversal* de la casa Seguí constituheix un verdader aconteixement científich artístich-literari, y representa pera la cultura patria un refsors poderós que las generacions modernas no deixarán segurament de agrahir, rebentlo ab l'entusiasme que 's mereix.

REVOLTA per J. Pous y Pagés.—Una novela ampurdanesa basada en las aventuras y desventuras de un pobre mistaire, víctima del monopoli, y convensut ab heroica tossud'ria de que no pot haverhi cap ley que 'l pugui privar de guanyarse la vida honradament. La novela del Sr. Pous sembla basada en un fet real, y apareix plena de vida y veritat. Tots els tipos que presenta están magistralment pintats y envolts en l'ambient de la terra ampurdanesa, y en quant á l'acció desperta un interés molt gran.

El protagonista qu' en altrás regións epanyolas sería un bandoler, es á l' Ampurdá un honrat treballador que 's veu atacat en un dels drets més respectables, el del treball, per una Lley imposadora de un monopoli. Sa campanya perfidiosa, enérgica, accidentada termina ab una escena trágica, conmovedora.

L' autor de la novela sent l' assumpto y 'l fá sentir, y aquest es el millor elogi que cal fer del seu treball, un exquisit fruyt de la terra, ben assahonat.

RATA SABIA

SOBRE LA OTERO

Tan mateix la nostra Otero
se casa ab un rich inglés.
No conech aquella dona
lo que 's díu personalment.
Sols l' he vista retratada

y si la estampa es fidel
es una dona arxi hermosa...
Y tothom ho díu que ho es.

Jo també m' inclino á créureho...
donchs quedém qu' es un model
d' exhuberancia y bellesa,
de salut y robustés,
d' alegría, gracia y vida,
y d' amor... segons el preu,
(que dit sigui entre paréntesis
es l' amor més convenient,
encare que no 'l més digne,
ni 'l més bó, pró si 'l més lleig.

Aqueixa dona tant maca
sempre ha estat independent,
(en totas parts la guapesa
es la mare del poder,) y ha corregut per Europa,
pel nou món, per tot arreu,
per exhibir el seu físich
ab son art migrat y vert,
y per disfrutar la vida.

¿Ha disfrutat? Jo bé ho crech!

Diuen els que la coneixen
que ha tingut molts... pretendents
guapos uns, lletjos els altres...
pro tots richs, naturalment...

Vivint eixa vida lliure
ha passat anys... y plahers
y horas també bastant tristas...
que tot cansa y aburreix...
Ah! «L' alegría que passa»
que la deu conéixer bé!...

Ella díu que no está boja
pel milionari R. Wep.
Se veu que també es molt franca...
Vivint á París tant temps...
Díu que no li dona gloria
ni pena, el seu casament.
Sense embuts: la Otero 's casa
pels diners, no per res més.

MERCAT DE LA BOQUERÍA



Fent carbó... per la máquina humana.

(Dibuix de F. Sardà)

La sort humana (qu' es trista!
Aqueixa dona esplendent
no 's pot casá enamorada...
no sab qu' es l' amor intens...
ha viscut y viurá sola...
y morirá en un desert...
¡Quántas voltas l' hermosura
més que un cel, es un infern!

Ah! Quánt cors sans, bons y joves,
siguent d' ella esclaus creyents
l' haurían idolatrada,
li haurían fet sentí un cel,
y l' haurían feta deesa
del amor y 'l sentiment,
digníssima, gran, virtuosa...
¡L' amor val més que 'ls diners!

Y ella 's casa... perque 's casa...
perque 'ls díes van corrent
y s' acosta la vellesa...

Ben pensat y hasta ben fet!
Mes deixém sensiblerías.
¡Bé per la Otero, molt bé,
y pel seu company riquíssim,
senyor meu, encar que inglés!

Per xó la gallega esbelta
cal que s' encomani á Deu,
perque la gracia divina
prou l' ha de ben menester
al entrá al sant matrimoni...
quí no hi entra ab tot el zel

BUTXACAS BUYDAS



—¡Ah! ¡Es dir que no vols portarme al teatro?
—No es que no vulgui; es que no puch. ¿No veus que aquests díes hi ha hagut tanta crisis?

dona cada relliscada
que... ja, ja! Pero pleguém...
y res més sobre la Otero.
Que se 'n cuydi 'l seu hereu.

ANDRESITO



PRINCIPAL.—ESPECTACLES GRANER

El darrer dilluns, gran concert pel famós violinista, Joan Manén.

El programa era de primera forsa y escullit á més no poguer: Cal remarcar entre las composicions executadas, la elegant *Sinfonia Espanyola* de Lalo, la *Chacona* de Bach, els *Palpiti* de Paganini y unas *Harmonies diversés* del propi Sr. Manén, qui confirmá una vegada més sas prodigiosas habilitats de concertista donant relleu á totes las obras igual en els cantábils qu' en els conjunts harmónichs, y fent gala de una agilitat y un domini extraordinaris. Al executar el *Preludi*, l' *Andante* y las *Variacions* de la composició final, esclatá l' entusiasme del públich en llarchs picaments de mans, digna coronació de una vetllada artística ben aprofitada pels escullits aymadors del art diví.

La orquesta, dirigida per l' intel·ligent mestre Lamote de Grignon, acompanyá al Sr. Manén ab la justesa y el bon gust de sempre.

LICEO

Després de *María di Rohan*, l' *Ernani* de Verdi... ó millor dit l' *Ernani* de Battistini, perque hi está fet un colós.

Tingué sos moments culminants en el *Vieni meco*, en el monólech del acte tercer y en el final del mateix, lo qual no vol dir que no sostingués el personatge del Emperador com si dongués vida á un retrato de Museo. D' entusiasme en el públich no 'n vulguin més.

La Srta. Davyd en el paper d' Elvira en un principi xocá al públich pel seu especial estil; pero prompte hi feu la pau, recullint merescuts aplausos.

El tenor Biel posá de relleu sas qualitats características. Com á cantant, igual que com á home es un aragonés de cos enter.

Molt bé 'l Sr. Navarrini. Y 'l mestre Gollisciani conduhí l' orquesta ab notable acert.

El diumenje á la tarde representantse *Ernani*, hi hagué necessitat de treure 'l cartell indicador de que quedavan despatxadas totes las localitats. Decididament per las empreses, Battistini es un nom que fa treure la grossa.

L' *Aida*, á cárrech de la Lerma y la Verger, el tenor Scampini y 'l barítono Rebonato sigué un altre éxit.

Hi contribuí 'l tenor qu' es jove y posseheix una veu privilegiada. Fá poch temps que canta, adoleix de alguna inexperiencia; pero te lo principal per assegurar-se un porvenir brillant. Algú que hi entén cregué veure reproduhíts els primers passos que 'l famós Tamagno doná en l' escena del Liceo. El novell cantant dirá sens dupte:—*Ainsi soit il ..* ó Amen Jesús!

Diumenje á la nit la de Lerma s' havia de despedir ab aquesta ópera del públich de Barcelona del qual porta rebudas tan senyaladas demostracions de simpatía.

Pero hi hagué no sé quinas cosas d' escenari, y la gentil *Aida*, feta una baturra 's despedí á la francesa, deixant á l' empresa ab un pam de nas y ab las flors que tenia preparadas pera tirarli, á las paneras.

¡Oh, aquests genis!

Fou substituïda per la Srta. Magliulo, que havia de debutar ab *Il Trovatore*, y que per aquest impensat motiu hagué de anticipar la seva aparició davant del públich barceloní. Se portá molt bé y recullí repetidas demostracions de simpatía.

Ja ho veu la Sra. de Lerma: no hi ha com ser bona minyona!

CIRCO BARCELONÉS

El Jardín del Amor, entra de plé en la classe de obretas insustancials al par que sugestivas que 'ns hem donat en denominar género *sicalíptich*. Consta de quatre quadros alegres y bellugadissos en els que, naturalment, hi juga un gran paper l' etern femení. Aixó, acompanyat de algún xiste picant, alguna situació salada, y algún moviment carregat de pebre, ha sigut com es de suposar un gran amaniment pera l' paladar del públich d' aquest teatro.

Ab tot y aixó creyém que lo que salva l' obra es la música. El mestre Aznar, molt jove encare, ha posat uns números molt aixerits á la sarsueleta, y que 's distingeixen per sa originalitat: el tango, sobre tot, es una plana musical digna de un mestre consumat. Endavant... las atxas!

TÍVOLI.—(CIRCO EQUÈSTRE)

En Bertin, el famós transformista, l' insuperable imitador de las *divettes*, qu' en certs moments arriba á fer duptar del seu sexe, ha tornat á trobar aquells aplausos, aquella admiració, aquell estrepitós entusiasme que lográ despertar la primera vegada que 's presentá davant del públich de Barcelona.

La veritat es que de Bertin, fins ara no n' hi ha més que un.

Una nova gracia del aplaudit transformista. A mes de cantar com totas las artistas á quí imita, tira al blanch ab tal acert que allá hont posa l' ull clava la bala.

Serveixi aixó de advertencia als atrevits que tractessin de anar á fer brometa ab el seu recato.

NOVETATS

L' aplaudida tiple Mercedes Ramos tingué un benefici brillant, havent sigut objecte de las més carinyosas demostracions.

Que sigui l' enhorabona.

CATALUNYA

Per' ahir dijous estava anunciat l' estreno de l' última producció dels germans Alvarez Quintero: *El niño prodigio*.

Ne parlarém la senmana próxima.

GRANVÍA

Avenida del Tibidabo es una *quisicosa* sense sustancia, ni such ni bruch, ab alguns atreviments que volen ser xistes. El públich va dir desseguida:—A mí ningú se m' hi passeja per aquesta avinguda.

A continuació va posarse una sarsueleta titulada *¡Que se vá á cerrar!* (letra de 'n Lara y música dels mestres Torregrossa y Calleja).

El governador la va suspendre, y no perque ningú hi pogués pendre mal: fou á instancia del representant de la Societat de Autors.

Crech que dada la poca importancia de l' obra no valia la pena de cansar á l' autoritat.

N. N. N.

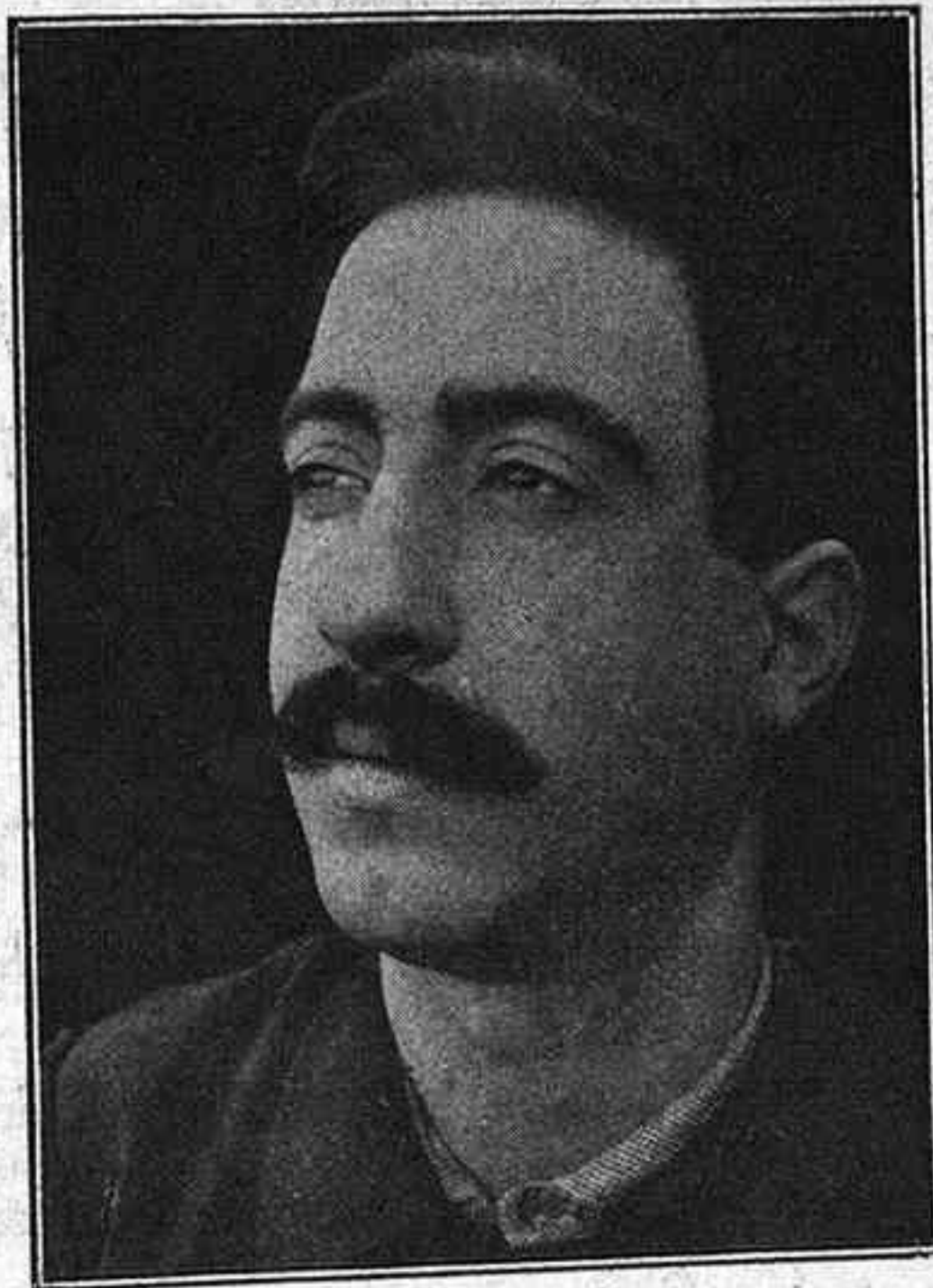
ESQUELLOTS

¡Y que treballadors son els nostres regidors!... Si algún banquet arreplegan de quan en quan, no se 'ls podrá pas dir «que mal profit vos fassi.»

ELS DRAMAS DEL AYRE



Inflant el mongolfier.



L' aeronauta ELIAS CALVO,

mort el passat diumenge á la Gran Vía Diagonal, á conseqüencia d' haverse enredat ab uns fils telefònics al descendir ab el seu globo.

Sisquera sigui en compensació á la gran pena que 's donan en aprobar els pressupostos duas vegadas l' any, l' primera ells tots sols, y la segona en companyia dels vocals associats.

Figúrinse que aquesta última vegada varen posarse á la feyna á dos quarts de cinch de la tarde, y no la varen acabar fins á dos quarts de nou del matí de l' endemá.

Resultat positiu de aquest esforç colossal: que al sortir de la Casa Gran tots els edils feyan la competencia als óptichs: tots feyan ulleras.

El Sr. Fuster va amenisar la sessió fent l' apología dels serenos.

¡Oh el sereno!... ¿Cóm podrá may comparárseli 'l guardia municipal?

Aquest no fa més que passejarse amunt y avall, sense veure res, sense fixarse en res de lo que passa al seu alrededor.—Guardia—li pregunteu?—Quí es aquella senyora?—Y ell vos responderá arronsant las espatllas:—Señor, no la *conozgo*.

Pregunteuho al sereno, y 'us contarà de pe á pa, de la creu á la fetxa, tota la seva historia.

«El guardia de día—deya 'l Sr. Fuster—á plena llum, no coneix á ningú. El sereno, de nit, á las foscas, ho sab tot, ho veu tot.»

Aquest tros de psicologia del sereno 'l Sr. Fuster va

L' HIVERN JA ES AQUÍ



—Y donchs, ¿qué us pensavau, tanocas? ¿Que ja no vindría?

conjuminarse'l molt en serio, senzillament pera decidir als seus companys de Consistori á que s'avinguessin á costejar capots als nocturns funcionaris del fanal y 'l xusso.

¿Preguntarán que té que veure la psicologia dels serenos ab els capots?

Pero 'l Sr. Fuster qu' es en tots conceptes un psicólech molt més fi que 'l Sr. Valentí y Camp, respondrá:—Precisament per tractarse de capots, he tingut per convenient avants *pendrels'hi la mida.*

Días enrera va ser descuberta una fábrica clandestina de embutits, en la qual s' utilisava la carn corrompuda de tota mena de animals.

En el instant del descobriment anava á ingressar en aquell pulcre establiment una considerable porció de carn de mula, destinada á rebre honrada sepultura en el ventrell dels barcelonins.

Després extrányinse de que 's presentin certas malalties infecciosas que son la desesperació dels metjes y 'l desconsol de las familias!...

¡Ah, desalmats envenenadors, de conciencia enterbolida pel baf insaciable del negoci!... Son menos despreciables que vosaltres els bandolers que surten á la carretera ab el trabuch. A lo menos aquests donan la cara y exposan la pell. Vosaltres en cambi robeu y assessineu á la segura.

La pena que se 'us hauría de aplicar sería la d' embutirvos ab els vostres mateixos embutits.

No deixa de ser justíssim el nou impost proposat pels regidors Srs. Ventosa, Pijoan y Durán, sobre milloras urbanas que, realizadas ab fondos comunals, redundan en benefici dels particulars.

Alguns municipis inglesos que 'l tenen establert, ne reportan quantiosos beneficis.

La llástima es que s' hi haja pensat tan tart. Si s' hagués posat en planta desde que 's comensá á urbanisar l' Ensanxe, ab sols que l' Ajuntament hagués participat en una mínima part dels grans beneficis obtinguts per la

propietat particular, avuy l' Erari municipal sería prou rich pera poder prescindir de las gabelas que pesan principalmente sobre l' alimentació de las classes treballadoras.

L' administració en aquesta ciutat tan democrática no sembla haver tingut altra norma que la següent: «Enriquir als richs, y extenuar als pobres.»

¡Pobres aeronautas, els que se enlayran ab la mongolfiera de paper plena de fum, sens mes objecte que donar mostrars de un valor temerari, ó de posar en práctica 'l terrible proverbi: «Per la vida 's pert la vida!»

Una ascensió en semblants condicions, perillosa sempre, ho es de una manera especial en una ciutat com la nostra sobre la qual s' exten un teixit de fils conductors d' energia eléctrica, en els quals es una casualitat providencial que 'l globo al baixar no s' hi enredi.

Tal es lo que li vá succehir diumenje al jove Elías Calvo, que se havia elevat en el Teatro del Bosch, y trobá al descendir en el carrer de Córcega l' obstacle de un filferro. Tingué la vida pendent de un fil: aquest se li trencá, y algunas horas després era cadáver.

¿Per qué s' han de consentir aquestas barbaritats?

Vaja, que si per las próximas festas de Nadal no venen forasters á Barcelona, será perque 'ls forasters no tenen gust.

¿Volen majors atractius que 'ls que 'ls hi ofereix l' Ajuntament, ab la concessió de un sens fi de premis?

Premis per tot: pels aparadors dels establiments mes artístichs, més richs, qu' exposin géneros mes nous, qu' estiguin millor illuminats; premis á las millors paradas de galls d' indi, de capons y demás virám del país y extranger; premi á las paradas de cassa y á las taulas dels mercats ahont s' hi vengui carn, peix, verduras y volateria; premis als carruatjes y als caballs assistents al passeig del Parch, y als tranvías y ómnibus mes ben adornats; premis als hôtels, restaurants y cafés; als cinematógrafos, teatros y demás espectacles públichs; premis á las collas de sardanas; premis als pessebres; y premis á las paradas de figuras de pessebre que surtin á las firas... ¿Volen encare més premis?

Tot l' atractiu de las festas queda reduhit á aquesta especie de concurs de tot lo que ja 's fá cada any en semblants diadas, expontáneament y sense necessitat d' estímuls.

La comissió se n' ha descuidat un de festeig: Gran serenata á tots els mortals felissos que treguin la grossa de Madrid, ó que obtinguin la sort mes important de las que cayguin á Barcelona.

Y un altre premi, encare que per la seva concessió sigüés necessari prorrogar las festas fins als Ignocents: Medalla d' or á la llufa mes ben posada.

El número de forasters que per aixó sols vindrían á Barcelona, faría fredat!

L' assignació de 5,000 pessetas á repartir entre 'ls dentistas municipals ha sigut eliminada del pressupost, per un vot de majoría.

El projecte s' ha reduhit á una ensumada de breva: mal estava aqueixa dent; ha caygut ella mateixa.

La Junta de la Presó nova ha acordat adjudicar, per la cantitat de 87,500 pessetas, las obras de terminació de la penitenciaria d' homes.

Ja que d' homes se tracta ¿no seria més *humanitari* dedicar aquesta suma al enderrocament de la Bastilla catalana?

D' aplaudir es la iniciativa que ha tingut *La Protesta Catalana* al demanar que l' Ajuntament de Barcelona, imitant á molts altres que aixís ho han fet, renuncihi al 50 per 100 que, segons la llei, pot percebir sobre l' import de las cédulas personals.

La petició es molt justa. Desde 'l moment en que aquest ingrés resulta pera 'l nostre municipi completament ilusori, donchs la quantitat que per tal concepte cobra no passa d' un grapat de pessetas, ¿quín inconvenient hi ha d' haver en la renúncia del referit 50 per 100?

De ferho aixís, l' Ajuntament no hi perdria res y en cambi els barcelonins ne sortiriam molt beneficiats, donchs la cédula que avuy costa, per exemple, sis pessetas, no 'n costaria gayre més de quatre.

¿Qué hi diuen els nostres regidors?

¿Preferiran entretenirse organisant concursos de pessebres, á dedicarse á la defensa dels seus pobres administrats?

Interinament, consti que si 'ls barcelonins paguem carras las cédulas es perque al Ajuntament *li dona la gana*.

La Gaceta Oficial del Celeste Imperio inclou en el seu *Movimiento republicano* l' anunci d' un concert de *laud, bandurria y guitarra*.

Molt bé. *¡Aun hay patria!*...

Pero, pera que el *movimiento* resultés més accentuat, trobo que hi faltan dos elements.

Pandero y castanyolas.

¡Ave María Puríssima!

L' altre día va celebrarse una assamblea de forners.

Y ¿saben qui va presidirla?

¡Un regidor!

Avans els concejals no 's posavan en contacte ab els forners sinó pera vigilar si donavan el pes degut.

Avuy fan ali ab ells y presideixen els seus concilis.

Ja tenia rahó aquell *chulo* filosoph:—«¡Cómo cambian los tiempos!»

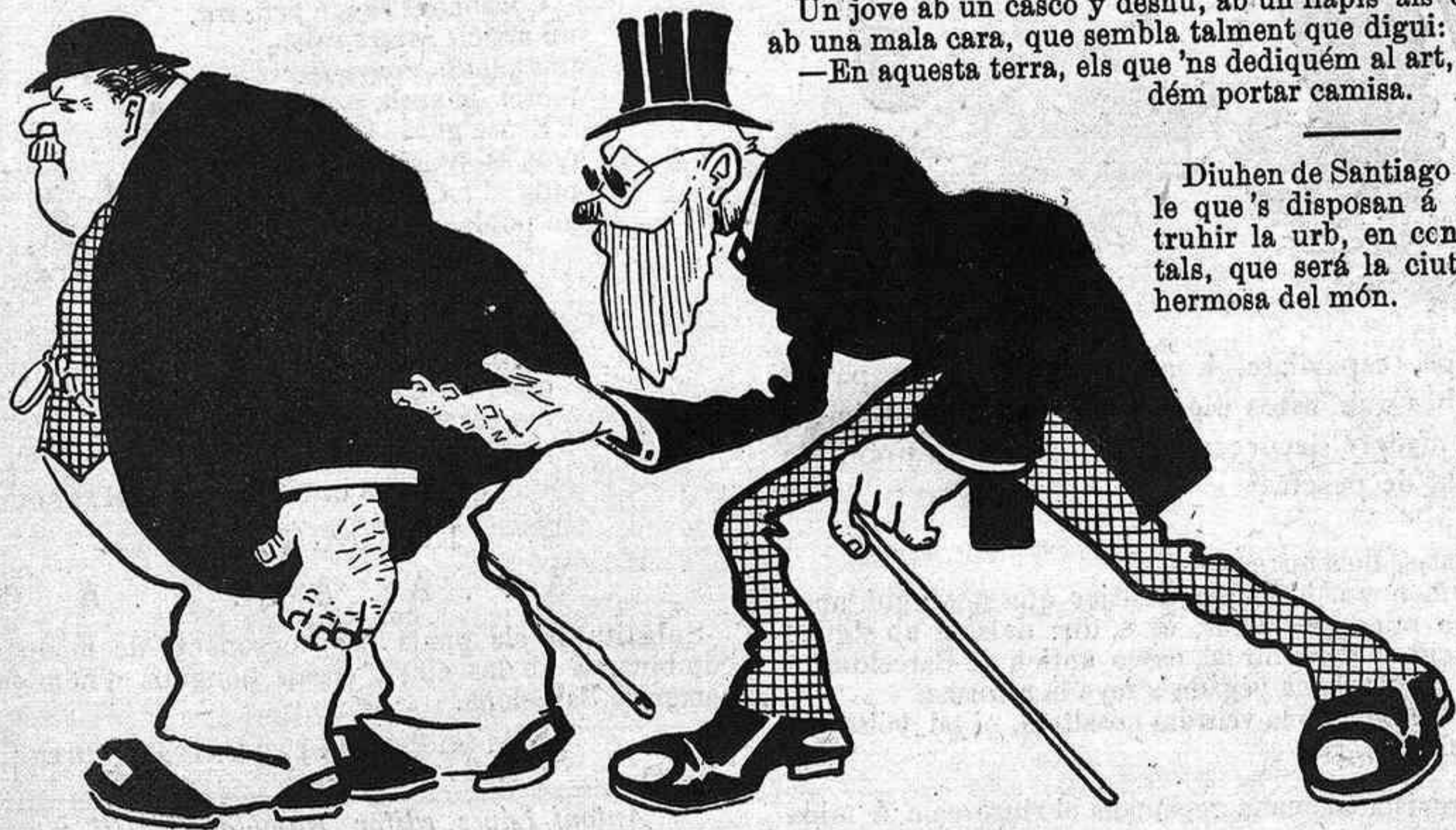
Celebraríam que de resultas d' aixó els llonguets no s' encongissin.

¡Ditxosos escombriayres!

Els hi concedeixen 30 días pera que retirin dels llocs habitats els seus femers—parlant ab perdó,—y al cap de 60 encare no s' han mogut.

A pesar de lo qual, al Ajuntament, tan frescos.

DESDE 'L DIA 15



—¿Vestit de senyor y demanant caritat?

—¡Per forsa, home! ¿No veu que ara, ab el traje natural, no 'ns deixan exercir l' industria?

¿A qué dimontri 's pot deure aquesta tolerancia?
«Hi ha á Dinamarca alguna cosa que fa olor de podrit.»
Y á la Creu Cuberta també.
Y á la Casa Gran... idem de *lienzo*.

En varis diaris locals deuen haverho llegit:
«L' Ajuntament ha acordat establir el *bittermentaxe*.»
Bittermentaxe, paraula inglesa.

Meditém.

Bitter, vol dir amarch; *taxe*, impost.

Dedució: que lo que l' Ajuntament tracta de clavar-nos entre cap y coll es un *impost amarch*.

¡Com si n' hi hagués algun que fos dols!

Pero vels'hi aquí que, de prompte, una veu m' interromp y 'm d'ú:

—Es que 'ls diaris s' han equivocat: en lloch de dir *bitter*, han de dir *better*.

¡Ah! Sent aixís callo. Borrém donchs el *bitter* y posemhi el *better*.

Ab lo qual resulta que lo únich que queda en peu es el *taxe*, es á dir l' *impost*.

Que deu ser, segurament, lo que 's tractava de demostrar.

Mirant el *Brusi* del dissapte 8 de desembre, primera plana:

«ANUNCIOS DEL DÍA: *La Purísima Concepción de Nuestra Señora, Patrona de España y sus Indias.*»

¡Sus Indias!... Es á dir que encare avuy las Indias son d' Espanya!...

Podém anarlas á buscar dessota del manto de la Patrona, á veure si las trobarém.

Entre 'ls concursos oberts per la Junta de la V Exposició Internacional d' Art, se n' hi conta un destinat á premiar el millor y més artístich retrato de *dona hermosa catalana*.

De manera que alló de la Galería de Catalanas hermosas va á ser un fet.

Podrá serho en quant als modelos, que abundan molt á Catalunya. Pero ¿y en quant als artistas encarregats de reproduhirlas? Generalment davant de una hermosura 's pert l' oremus.

**

Per altra part hi ha que desconfiar dels concursos.

Ab tot y oferirse un premi que Deu n' hi doret, per dugas vegadas va fracassar el concurs de Cartells de la mateixa Exposició. El primer sigué dolent y el segón pitjor que 'l primer. Tant es aixís que, perque hi hagués cartell, fou necessari rehabilitar un boceto del Sr. Llimona que en el primer concurs, al igual que tots els altres, havia rebut carpetasso.

Y ha sortit un cartell trist, pobre, depriment.

Un jove ab un casco y desnú, ab un llapis als dits, y ab una mala cara, que sembla talment que digui:

—En aquesta terra, els que 'ns dediquém al art, no podém portar camisa.

Diuen de Santiago de Chile que 's disposan á reconstruhir la urb, en cendicions tals, que será la ciutat més hermosa del món.

CONSELL D' AMICH



—Créeme, Mendez, teniendo tan grossa la mujer, no salgas á la calle. Piensa que, hoy, lo que todo el mundo busca es eso, la grossa.

PELS CONCURSOS DE SANT TOMÁS



—Apa, espavílate, hombre. ¿Qué haces parat? ¿No sabes que estos días, si arreglas el establiment de una manera decorosa, puedes ganar un premi de un remat de pesetas?

¡Ventatjas dels terremotos!

Creguin que n'hi ha per desitjar que n vingui un—pero una mica considerat, es á dir: avisant ab alguna anticipació—á derruhir el casco antich de Barcelona, á veure si de una bona vegada 's feya la reforma.

Si no es aixís, no la veurém nosaltres, ni tal volta els nostres fills.

Una revista alemana recomana el riure com á mida higiènica.

L'articulista afirma que una riatllada sonora y franca porta á tots els vasos del organisme una onada de sanch,

que accelera y renova la seva circulació. Riure, donchs, equival á prolongar la vida.

«Riure es viure» diu l'adagi. Pro als espanyols no 'ns diu ré, perque, vaja, podém riure, com las cosas van tan bé!...

Fa poch temps que á Crefeld (Alemania) se va celebrar un Congrés de la Dansa. Hi assistiren numerosos representants de tots els païssos del món, á tots els quals l'emperador els hi dispensá las més atencions afectuosas.

Sabut es que 'l Kaiser es tan aficionat al ball, que ha provehit de professors de dansa á tots els quartels del seu exércit. Del seu puny y lletra y en obsequi dels congressistas, va escriure el següent aforisme: «No's pot considerar perfecta la educació, sino se sab ballar bé.»

Vels'hi aquí un emperador que no s'enfadará, ni molt menos, si algún día el seu poble li crida:—¡Que baile!

Una noticia curiosa.

El Congrés, al separarse, acordá celebrar el próxim á Madrit.

Mala elecció. Perque aquí á Espanya els congressistas se veurán obligats á ballar ab la més lletja.

Xascarrillo de postres:

Durant las vacaciones de Nadal, un pare de familia repassa la nota del colegi hont el seu fill s'educa, y diu:

—No hauría cregut may que 'ls estudis costessin tan cars!

Observació del noy:

—Y aixó, papá, que jo soch un dels colegials que estudián menos.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.^a XARADA.—*E na-mo-ra-da.*
- 2.^a MUDANSA.—*Pas-Pes.*
- 3.^a TARJETA.—*Amor en solfa.*
- 4.^a LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Marqués.*
- 5.^a GEROGLÍFICH.—*Jo y un altre sumém dos.*

TRENCA-CAPS

XARADA

Consonant es ma primera,
un article *invers-segona*,
una planta *invers-tercera*,
temps de verb, *prima-ters* dona.

Sense gayre rumiá
pots sapiguer ma xarada,
puig el tot te donará
un poble que molt m'agrada.

UN ANTI-MAURISTA

MUDANSA

Aquells tot que 'm van sortir
quan estiguí tant malalt,
me varen desaparéixer
prenent sols quatre total.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

INTRÍNGULIS

A . . . A . . . A . . . A . . . A

Substituhir els punts per consonants de modo que combinadas ab las cinch vocals donguin el nom de un carrer de Barcelona.

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

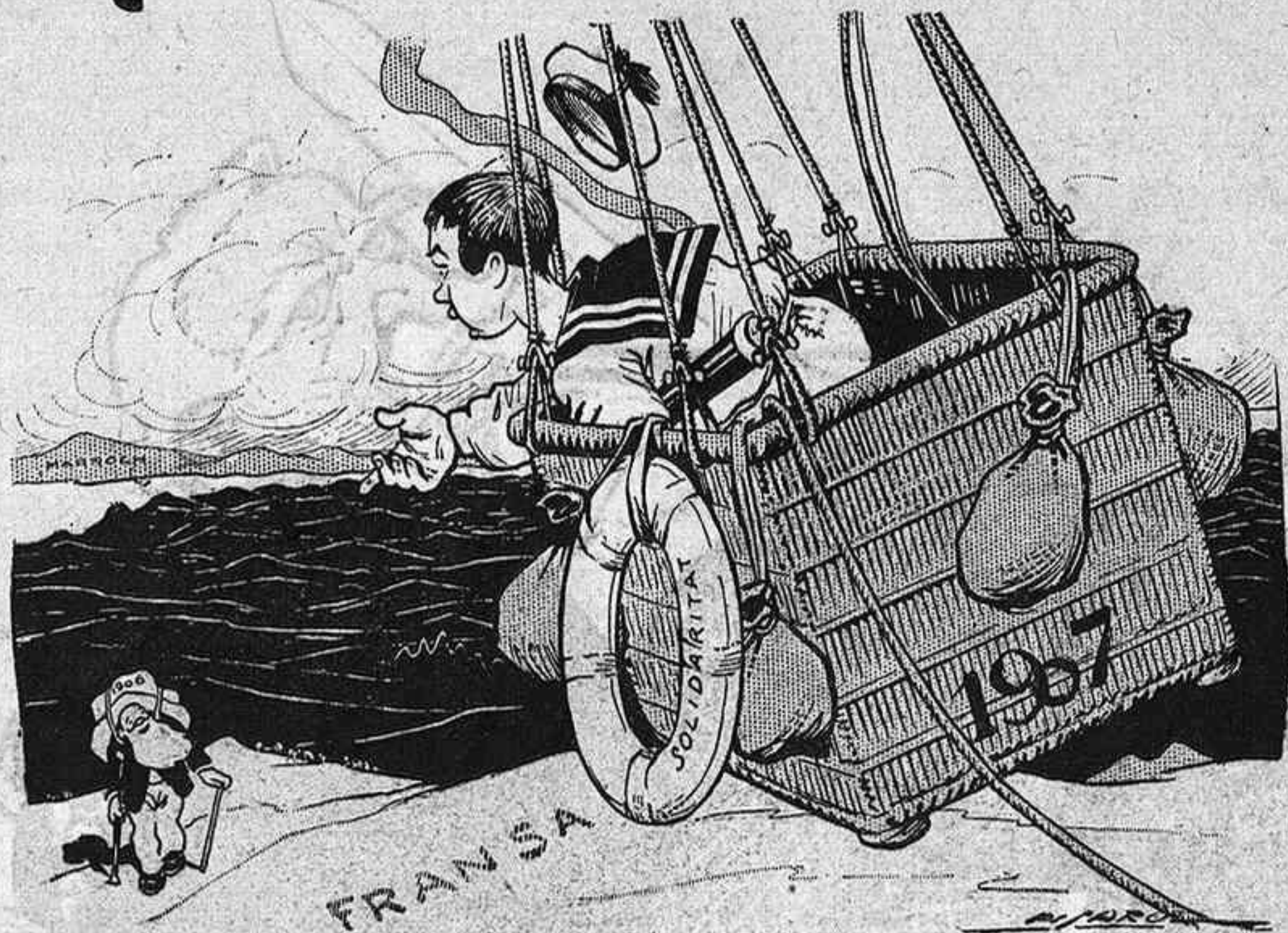
Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

ALMANACH



PERA 1907

Preu: UNA PESSETA PER TOT ARREU

Obra nova

CANTS A LA PATRIA

PER

ANGEL GUIMERÁ

Preu: 5 pesetas

Obra nova

JORDI ERÍN

Epissodi dramàtic

PER **J. BURGAS**

Preu: 2 rals

Acaba de sortir

ÚLTIMS QUADROS

PER

EMILI VILANOVA

Preu: 3 pesetas

EPISODIOS NACIONALES

POR

B. PÉREZ GALDÓS

PRIM

Un tomo en 8.º

2 pesetas

ALMANAQUE
BAILLY-BAILLIERE

Ó SEA

Pequeña enciclopedia popular de la vida práctica

Rústica, Ptas. 1'50

— Encuadernado, Ptas. 2

DIETARIOS

para el año

1907

Desde Ptas. 0'80
á Ptas. 4

ALMANACH de
La Campana de Gracia

PERA 1907

Sortirá dijous que ve, día 20 de Desembre

L' Almanach, mes esplèndit y variat que tots els anteriors, conté innumerables treballs en prosa y vers, amenisats per una ilustració abundant.

OCUPA PREFERENT LLOCH LA FAMOSA

AUCA DEL REVOLUCIONARIO MALO

IMPRESA EN COLOR

Porta una intencionada cuberta, original del gran caricaturista italià GALANTARA, que inductiblement cridarà l' atenció pública.

Valdrá, com sempre, 2 ralets

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponents se 'ls otorgan rebaixas.

IJA SURT, JA SURT!



A copia d' estirarla,
 ¿qué hi va que acaba al fi per arrencarla?